

ANALÜÜS EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIVI (EL) 2019/790 ART 17 KOHALDAMISE KOHTA EESTI ETTEVÕTJATELE

Lugupeetud Kärt Nemvalts,

Väikeostu „Analüüs Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/790 art 17 kohaldamise kohta Eesti ettevõtjatele“ raames olete analüüsi saamiseks pöördunud Advokaadibüroo KPMG Law ja KPMG Baltics'i poole alljärgnevate küsimustega:

- 1) Millised Eestis asutatud veebisisu jagamise teenuse osutajad (portaalid) vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/790 (nn DSM direktiiv) art-s 2(6) sätestatud definitsioonis toodud tingimustele ehk millistele Eesti ettevõtjatele laienevad DSM direktiivi art- st 17 tulenevad kohustused?

Definitsiooni kohaselt loetakse „veebisisu jagamise teenuse osutajaks“ sellise infoühiskonna teenuse osutaja, mille peamine või üks peamistest eesmärkidest on talletada ja teha üldsusele juurdepääsetavaks suur hulk teenuse kasutajate poolt üles laaditud autoriõigusega kaitstud teoseid või muud kaitstud materjali, mida teenuse osutaja tulu saamise eesmärgil korrastab ja reklaamib. Veebisisu jagamise teenuse osutajateks DSM direktiivi tähenduses ei loeta neid teenuse osutajaid, kes pakuvad mittetulunduslikke veebientsüklopeediaid, mittetulunduslikke hariduslike ja teaduslike eesmärkidega teabehoidlaid, avatud lähtekoodiga tarkvara arendus- ja jagamisplatvorme, direktiivis (EL) 2018/1972 määratletud elektroonilise side teenuseid, internetipõhiseid kauplemiskohti, ettevõtjatevahelisi pilveteenuseid ja pilveteenuseid, mille kasutajad saavad sisu oma tarbeks üles laadida.

- 2) Kas Eestis on asutatud selliseid ettevõtteid, kes langevad küll art-s 2(6) toodud definitsiooni alla, kuid kes saaksid kasu art 17 lg-s 6 nimetatud start-up'idele kohaldatavast regulatsioonist?

Artikli 17 lg 6 sätestab pehmemad nõuded nn start-up'idele, kelle kohustused võrreldes teiste art 2(6) alusel regulatsiooni alla käivate platvormidega on väiksemad. Täpsemalt on direktiivi art 17 lg-s 4 toodud vastutuspõhimõtteid piiratud selliste uute veebisisu jagamise teenuse osutajate puhul, kelle teenused on olnud liidus üldsusele kättesaadavad vähem kui kolm aastat ja kelle aastakäive, mis on arvatud komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ kohaselt, on alla 10 miljoni euro.

- 3) Kui tõenäoline on analüüsi koostaja(te) hinnangul DSM direktiivi art-s 2(6) sätestatud definitsioonile vastavate, sh art 17 lg-s 6 sätestatud erandi alla langevate Eestis asutatud veebisisu jagamise teenuse osutajate tekkimine või lisandumine ettenähtavas tulevikus? Millist tüüpi veebisisu jagamise teenustega võib olla tegemist?

1. KOKKUVÕTE

Lähtuvalt asjaolust, et üks veebisisu jagamise teenuse osutaja definitsiooni kriteeriume (ehk mis tingimustel on täidetud suures hulgas üles laetavate teoste ning materjalide kriteerium) on kehtivas õiguses piiritlemata, ei ole meil võimalik täie kindlusega tuvastada veebisisu jagamise teenuse osutajaid Eestis.

Kui seda kriteeriumi mitte arvestada, siis võiksid meie hinnangul eelnimetatud definitsioonile vastata ettevõtjad Lolso OÜ (www.annaabi.ee), Upload OÜ (www.upload.ee), Abi24 OÜ (www.iha.ee) ja Sportfoto OÜ (www.sportfoto.com).

Ükski tuvastatud ettevõtja ei saaks kasu DSM direktiivi art 17 lg-s 6 nimetatud start-up'idele kohaldatavast regulatsioonist.

Meie hinnangul ei ole tõenäoline, et ettenähtavas tulevikus tekib Eestis asutatud veebisisu jagamise teenuse osutajaid, kes vastavad DSM direktiivi art-s 2(6) sätestatud definitsioonile.

2. ANALÜÜS

2.1. Millistele Eesti ettevõtjatele laienevad DSM direktiivi art-st 17 tulenevad kohustused

Küsimusele vastamiseks kasutame pakkumises esitatud järgnevat meetodikat:

- 1) Määratleme õiguslikud kriteeriumid, millele ettevõtja peab vastama, et ettevõtja oleks käsitletav veebisisu jagamise teenuse osutajana.
- 2) Kontrollime meile teadaolevate Eestis asutatud relevantsete ettevõtjate vastavust eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele.
- 3) Analüüsime Eestis populaarsemate külastatavusanalüüsi teenusepakkujate andmeid Eestis külastatavate veebilehtede kohta ning nende veebilehtede vastavust eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele.
- 4) Kontrollime tuvastatud veebisisu jagamise teenuse osutaja kriteeriumitele vastavate ettevõtjate tegevusvaldkondade relevantsete ettevõtjate vastavust eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele.

2.1.1. Õiguslikud kriteeriumid, millele ettevõtja peab vastama, et ettevõtja oleks käsitletav veebisisu jagamise teenuse osutajana

DSM direktiivi alusel laienevad art-st 17 tulenevad kohustused vaid veebisisu jagamise teenuse osutajatele, mis on vastavalt defineeritud art-s 2(6). Sellest tulenevalt on tegemist veebisisu jagamise teenuse osutajaga siis, kui on täidetud kõik järgnevad tingimused:

- 1) Subjekt on infoühiskonna teenuse osutaja.

Infoühiskonna teenus on defineeritud DSM direktiivi art-s 2(5) kui direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b määratletud teenus. Viidatud sätte alusel on infoühiskonna teenus iga teenus, mis on osutatav:

- 1) elektroonilisel teel;
- 2) vahemaa tagant ehk ilma poolte üheaegse kohalolekuta;
- 3) teenusesaaja isikliku taotluse alusel; ja
- 4) tavaliselt tasu eest.

Lähtuvalt Euroopa Liidu Kohtu lahendist *Sotiris Papasavvas v O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd and Others* hõlmab tavaliselt tasu eest osutatav teenus ka teenuseid, mille eest teenuse tarbija ise ei tasu, vaid on tasu saadud muud moodi, sh ka teenusega seonduvate reklaamitulude kaudu.¹

- 2) Subjekt talletab ja teeb üldsusele kättesaadavaks autoriõigustega kaitstud teoseid või muud kaitstud materjali, mis on üles laetud:
 - 1) teenuse kasutajate poolt; ning
 - 2) suures hulgas.

Termin „suures hulgas“ on piiritlemata ning on veel DSM direktiivi ülevõtmiseta ka kohalikus seadusandluses ning kohtupraktikas käsitlemata.

DSM direktiivi selgituspunkt 63 sätestab, et „*Hinnang selle kohta, kas veebisisu jagamise teenuse osutaja talletab suurt hulka autoriõigusega kaitstud sisu ja teeb selle juurdepääsetavaks, tuleks anda iga juhtumi kohta eraldi ning selles tuleks võtta arvesse selliste*

¹ 11. september 2014, *Sotiris Papasavvas*, C-291/13, EU:C:2014:2209, p. 26. – 30.

aspektide kombinatsiooni, nagu teenuse sihtrühm ja nende autoriõigusega kaitstud sisu failide arv, mille teenuste kasutajad on üles laadinud.“²

Täiendavalt sätestab DSM direktiivi selgituspunkt 62, et: „/.../ Käesolevas direktiivis sätestatud veebisisu jagamise teenuse osutaja peaks keskenduma üksnes sellistele veebipõhiste teenustele, millel on oluline roll veebisisu turul ja konkurentsisis teiste veebisisuteenustega, näiteks interneti audio- ja videovoogedastuse teenustega sama publiku jaoks. /...“³

Täiendava piiritletusega on meie hinnangul vastava kriteeriumi hindamiseks mitmeid võimalusi lähtuvalt sellest, kuidas veebisisu turu määratleda, kuidas teenuste sihtrühma määratleda (nt kas geograafilistel, huvipõhistel vm alustel) ning kuidas seada üles laetud failide arvulist lävendit. Tegemist on olulise probleemiga Eesti kodanikkonnale suunatud teenuste puhul. Näiteks kui lähtuda direktiivis sõnastatud eesmärkidest keskenduda vaid veebisisu jagamisteenuste tippudele või isegi seada eesmärgiks veebiteenuse pakkujad, kelle sihtgruppi kuuluks üle viie miljoni külastaja (art 17(6)) või isegi üle ühe miljoni külastaja, siis ei suudaks sellega kooskõlas sätestatud failide arvu (või suhtelise hinnangu) lävendit Eesti kodanikkonnale suunatud teenusepakkujad ületada ning seetõttu ka art-st 2(6) tulenevaid kriteeriume täita. Kui aga näiteks võtta seisukoht, et DSM direktiivis sätestatud „suures hulgas“ lävend tuleb Eestis määratleda lähtuvalt kohalikule turule suunatud veebiteenuste pakkujate näitajatest, võivad seda kriteeriumit ka Eesti kodanikkonnale suunatud teenusepakkujad täita. Argumente esineb mõlema seisukoha kaitsmiseks. Oleme seisukohal, et selle piiritletuse peab määratlema seadusandlus või kohtupraktika. Käesolevas analüüsis ei sätesta me ise eelnimetatud põhjusel termini „suures hulgas“ kriteeriumeid, mida kontrolliksime. Selle asemel eeldame, et kõik uuritavad subjektid täidavad selle kriteeriumi. Selline lähenemine võimaldab Teil saada terviklikum ülevaade potentsiaalsetest Eesti ettevõtjatest, kellele võiks art-st 17 tulenevad kohustused laieneda.

- 3) Subjekti peamine eesmärk või üks peamistest eesmärkidest on tingimuse 2) täitmine.
- 4) Subjekt korrastab ja reklaamib tingimuses 2) märgitud autoriõigustega kaitstud teoseid või muud kaitstud materjali kasumi teenimise eesmärgil.

Siinkohal on oluline välja tuua, et eestikeelses direktiivi tõlkes on kasutatud terminit „tulu“, kuid ingliskeelses versioonis on kasutatud terminit „*profit*“. Meie silmis on tegemist eesitkeelse tõlkeveega ning käsitlema peaks siiski terminit „kasum“. Oluline erisus seisneb selles, et kui teenusepakkuja teenib tulu vaid jooksvate kulude katteks, siis on välistatud kasumi teenimise eesmärk, samas kui ametliku eestikeelse tõlke alusel oleks veel kõnealune kriteerium täidetud.

Kui analüüsitava subjekt täidab kõik nimetatud tingimused, siis on tegemist veebisisu jagamise teenuse osutajaga DSM direktiivi art 2(6) mõistes, välja arvatud juhul, kui subjekt pakub:

- 1) mittetulunduslikke veebientsüklopeediaid;
- 2) mittetulunduslikke hariduslike ja teaduslike eesmärkidega teabehoidlaid;
- 3) avatud lähtekoodiga tarkvara arendus- ja jagamisplatvorme;
- 4) direktiivis (EL) 2018/1972 määratletud elektroonilise side teenuseid;
- 5) internetipõhiseid kauplemiskohti;
- 6) ettevõtjatevahelisi pilveteenuseid; või

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/790, 17. aprill 2019, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ, selgituspunkt 63.

³ *Ibid*, selgituspunkt 62.

- 7) pilveteenuseid, mille kasutajad saavad sisu oma tarbeks üles laadida.

Nende õiguslike kriteeriumite alusel tuvastame Eesti ettevõtjaid, kellele laienevad DSM direktiivi art-st 17 tulenevad kohustused järgneva metoodika alusel:

- 1) Kontrollime meile teadaolevate Eestis asutatud relevantsete ettevõtjate vastavust eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele.
- 2) Analüüsime Eestis populaarsemate külastatavusanalüüsi teenusepakkujate andmeid Eestis külastatavate veebilehtede kohta.
- 3) Kontrollime juba tuvastatud veebisisu jagamise teenuse osutaja kriteeriumitele vastavate ettevõtjate tegevusvaldkondade relevantsete ettevõtjate vastavust eelmainitud kriteeriumitele.

2.1.2.Meile teadaolevate Eestis asutatud relevantsete ettevõtjate vastavus eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele

Meile teadaolevalt ei ole Eestis asutatud eelmainitud kriteeriumitele vastavaid ettevõtjaid. Praegusel hetkel domineerivad veebisisu jagamise turgu välismaa sotsiaalmeedia kontsernid.

Kui ka Eesti siseturg on piisavalt mahukas, et saaks tekkida kriteeriumitele vastavaid veebisisu jagamise platvorme, siis võib keelelisest eripärast tulenevalt olla nõudlus ja ka eksisteerida kohalikke väiksemaid veebisisu jagamise teenuse osutajaid. Küll aga peaksid need ettevõtjad pistma rinda suurkontsernidega nii kasutusmugavuse kui ka piisavat rahavoogu tagava külastajate hulga teemadel.

2.1.3.Eestis populaarsemate külastatavusanalüüsi teenusepakkujate andmed Eestis külastatavate veebilehtede kohta ning nende vastavus eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele

Andmeallikatena võtame kasutusele kolme külastatavusanalüüsi teenusepakkuja avalikult esitatud andmed:

- 1) METRIX.Station andmebaasi 100 enim külastatud veebilehte. Tegemist on Eesti veebilehtede statistikat koondava infoportaaliga, mis kasutab Google Analytics mõõtmisüsteemile tuginevaid andmeid külastatavuse statistika loomiseks. METRIX.Station võimaldab Eesti veebilehtede haldajatel liituda nende teenusega tehnilise vahendi kaudu, mis liidab andmebaasiga liitujate Google Analytics mõõtmisüsteemi tulemused METRIX.Station andmebaasiga⁴. Tegemist on meile teadaolevat suurima ning populaarseima Eesti veebilehtede statistilise andmebaasiga.
- 2) Gemius Group'i avalikult kättesaadava Eesti veebilehtede andmebaas. Tegemist on Baltikumi turul suurima uurimis- ja tehnoloogia ettevõttega veebilehtede turundusanalüüsi valdkonnas. Gemius Group kogub oma klientide veebilehtedelt andmeid enda pakutud mõõtmisüsteemi abil. Ettevõtte on ka avalikustanud oma klientide veebilehtede külastatavuse andmebaasid lähtuvalt klientide riiklikust kuuluvusest. Analüüsis lähtume selle ettevõtte Eesti veebilehtede andmebaasist⁵.
- 3) Alexa Internet Inc. avalikult kättesaadava enim Eestis külastatud veebilehtede andmebaasi 50 enim külastatud veebilehte. Tegemist on rahvusvahelise ettevõttega, mis kogub informatsiooni teenuse kasutajate poolt külastatud veebilehtede kohta. Erinevalt eelnevatest andmeallikatest, keskendub käesolev teenus veebilehtede külastajate jälgimisele, paigaldades teenuse kasutajate veebilehitsejatesse selleks vastava tööriista. Ettevõtte on teinud avalikult kättesaadavaks Eesti IP aadressidel põhinevate külastajate statistika erinevate veebilehtede külastamisel⁶. Selle andmebaasi kasutamise eesmärk on tuvastada võimalikke Eesti ettevõtjate külastatavaid veebilehti, mis ei ole liitunud METRIX.Station andmebaasiga ega kasuta Gemius Group teenuseid. Nendel põhjustel ei kaasa me analüüsi selle andmebaasi veebilehti, mis on

⁴ Kättesaadav internetis: <https://metrix.station.ee/>

⁵ Kättesaadav internetis: <https://rating.gemius.com/ee/tree/72>

⁶ Kättesaadav internetis: <https://www.alexa.com/topsites/countries/EE>

küll Eesti tarbijate hulgas populaarsed, aga ei saa selgelt kuuluda Eesti ettevõtjatele (nt youtube.com, facebook.com jne).

Veebilehete andmebaaside põhjal analüüsi teostamiseks võimalike Eesti ettevõtjate, kellele laieneks DSM direktiivi art-st 17 tulenevad kohustused, tuvastamiseks kasutame järgnevat meetodikat:

- 1) Kontrollime, kas veebilehele saab veebilehe teenuse kasutaja laadida üles autoriõigustega kaitstud teoseid või muude õigustega kaitstud materjali ning kas need materjalid on üldsusele kättesaadavad.
- 2) Kontrollime, kas veebilehe kaudu vahendatud teenus on käsitletav infoühiskonna teenusena. Sisuliselt tähendab see kontrollimist, kas veebileht küsib teenuse eest tasu veebilehe teenuse kasutajalt või edastab veebilehe vahendusel teenuse kasutajatele suunatud kolmandate osapoolte reklaame.
- 3) Hindame, kas veebilehe peamine eesmärk või üks peamistest eesmärkidest on kasutajate poolt üles laetud autoriõigustega kaitstud teoste või muude õigustega kaitstud materjalide talletamine ning üldsusele kättesaadavaks tegemine.
- 4) Kontrollime, kas teenuse pakkuja vastab DSM direktiivi art-s 2(6) toodud eranditele.
- 5) Kontrollime võimaluste piires, kas subjekt korrastab ning reklaamib kasutajate poolt üles laetud autoriõigustega kaitstud teoste või muude õigustega kaitstud materjale kasumi teenimise eesmärgil.
- 6) Tuvastame võimalikkuse korral veebilehe kaudu pakutava teenuse pakkuja kas juriidilise või füüsilise isikuna.

Nende tingimuste täitmisel on tuvastatav Eesti ettevõtja, kellele laieneb DSM direktiivi art-st 17 tulenevad kohustused.

2.1.3.1. Analüüsitavad veebilehed, millele saab teenuse kasutaja laadida üles autoriõigustega kaitstud teoseid ning mis on üldsusele kättesaadavad

Siinkohal külastasime kõiki meetodikas välja toodud veebilehti ning tuvastasime veebilehed, millele saab teenuse kasutaja laadida üles autoriõigustega kaitstud teoseid ning mis on üldsusele kättesaadavad.

Selle analüüsi tulemus on esitatud tabelina, mis toob välja kriteeriumile vastava veebilehe aadressi ning võimalike teoste vormid, mida teenuse kasutaja üles laadida saab.

Veebilehe aadress	Võimalike teoste vorm
http://okidoki.ee	Pildid, vabatekst
http://www.annaabi.ee	Arvutifailid
http://www.upload.ee	Arvutifailid
http://city24.postimees.ee	Pildid, vabatekst

http://www.hinnavaatlus.ee	Pildid, vabatekst
http://www.perekool.ee	Vabatekst
http://www.nami-nami.ee	Vabatekst
http://www.iha.ee	Videofailid, vabatekst
http://buduaar.ee	Vabatekst
https://www.elulife.ee	Vabatekst
https://trip.ee	Pildid, vabatekst
http://uueduudised.ee	Vabatekst
http://mallukas.com	Vabatekst
https://soccernet.ee	Vabatekst
http://www.sportfoto.com	Pildid
http://www.wideo.ee	Vabatekst
http://www.telegram.ee	Vabatekst
http://www.rmp.ee	Vabatekst
http://www.ehitusfoorum.com	Vabatekst
https://www.pistik.net/	Vabatekst
http://www.keskus.ee	Arvutifailid
http://www.score.ee	Pildid, vabatekst
http://www.hooandja.ee	Pildid, vabatekst

https://mariliisilover.com/	Vabatekst
https://bullaer.ee/	Vabatekst
http://vanaraamat.ee	Pildid, vabatekst
http://www.sisustusweb.ee	Vabatekst
http://www.forum.ee	Pildid, vabatekst
http://www.fitness.ee	Vabatekst
http://www.muurileht.ee	Vabatekst
https://forum.automoto.ee/	Pildid, vabatekst
http://kokkama.blogspot.com	Vabatekst
http://meestekas.net	Vabatekst
http://www.ajakirisport.ee	Vabatekst
http://www.bioneer.ee	Vabatekst
http://www.biker.ee	Pildid, vabatekst
http://armastusesaal.org/	Pildid, vabatekst
http://delfi.ee	Vabatekst
https://kinnisvara24.delfi.ee/	Pildid, vabatekst
postimees.ee	Vabatekst
http://armastan.postimees.ee/	Vabatekst
ohtuleht.ee	Vabatekst

auto24.ee	Pildid, vabatekst
kuldnebors.ee	Pildid, vabatekst
mototehnika.ee	Pildid, vabatekst
liigume.ee	Vabatekst
mke.ee	Vabatekst
veetehnika.ee	Pildid, vabatekst
rasketehnika.ee	Pildid, vabatekst
osta.ee	Pildid, vabatekst
kv.ee	Pildid, vabatekst

2.1.3.2. Analüüsitavad veebilehed, mis on käsitletavad infoühiskonna teenusena

Eelmises punktis välja toodud veebilehed pakuvad kõik infoühiskonna teenust, kuivõrd on osutatud tasu eest kas teenuste tarbimisel või osutatud koos kolmandate osapoolte reklaami edastamisega.

2.1.3.3. Analüüsitavad veebilehed, mille peamine eesmärk või üks peamistest eesmärkidest on kasutajate poolt üles laetud materjalide talletamine ning üldsusele kättesaadavaks tegemine

Käesolevas punktis hindame, kas veebilehe operaatori poolt osutatavate teenuste vaatepunktist on oluline kasutajate poolt üles laetud materjalide üldsusele kättesaadavaks tegemine.

Selles punktis välistame veebisisu jagamise teenuse osutajatest peamiselt veebilehed, mille peamine eesmärk on just artiklite või muu veebilehe haldaja poolt üles laetud materjali üldsusele kättesaadavaks tegemine. Enamasti piirdub kasutajate poolt üles laetav materjal veebilehe materjali kommenteerimisega. Kuigi kommentaarid veebilehe teenuste kasutajate poolt võivad endast kujutada autoriõigustega kaitstud teoseid ning võivad anda juurde väärtust veebilehe pakutavale teenusele, oleme seisukohal, et kasutajate poolt üles laetud materjal ei ole veebilehe peamiste eesmärkide hulgas ning välistame seega loetelust veebilehed, mille pakutav teenus suures osas ei muutuks, kui kasutajate poolt materjali üles laadimine ära keelata.

Selle hindamise tulemus on esitatud tabelina, mis toob välja kriteeriumile vastavad veebilehed ja kriteeriumile mitte vastavad veebilehed.

Üks peamistest eesmärkidest

Kõrvaline eesmärk

http://okidoki.ee	https://www.elulife.ee
http://www.annaabi.ee	http://uueduudised.ee
http://www.upload.ee	http://mallukas.com
http://city24.postimees.ee	https://soccernet.ee
http://www.hinnavaatlus.ee	http://www.wideo.ee
http://www.perekool.ee	http://www.telegram.ee
http://www.iha.ee	https://mariliisilover.com/
http://buduaar.ee	https://bullaar.ee/
https://trip.ee	http://www.muurileht.ee
http://www.sportfoto.com	http://kokkama.blogspot.com
http://www.rmp.ee	http://meestekas.net
http://www.ehitusfoorum.com	http://www.ajakisport.ee
http://www.keskus.ee	http://www.bioneer.ee
http://www.score.ee	http://delfi.ee
http://www.hooandja.ee	postimees.ee
http://vanaraamat.ee	http://armastan.postimees.ee/
http://www.sisustusweb.ee	ohtuleht.ee
http://www.forum.ee	liigume.ee
http://www.fitness.ee	mke.ee

https://forum.automoto.ee/	http://www.nami-nami.ee
http://www.biker.ee	https://www.pistik.net/
http://armastusesaal.org/	http://www.sisustusweb.ee
https://kinnisvara24.delfi.ee/	
auto24.ee	
kuldnebors.ee	
mototehnika.ee	
veetehnika.ee	
rasketehnika.ee	
osta.ee	
kv.ee	

2.1.3.4. Analüüsitavad veebilehed, millele ei rakendu DSM direktiivi art-s 2(6) sätestatud erandid

Käesolevas punktis analüüsime, millistele veebilehtedele ei rakendu DSM direktiivi art-s 2(6) sätestatud erandid. Suurele osale veebilehtedest rakendub internetipõhise kauplemiskoha erand. Muid kehtivaid erandeid me ei tuvastanud. Etteruttavalt tuleb tähendada, et veebileht www.annaabi.ee ei kvalifitseeru mittetulunduslike hariduslike ja teaduslike eesmärkidega teabehoidlaks DSM direktiivi art 2(6) mõistes, kuivõrd selle veebilehe omanik on Lolsol OÜ ehk kasumit teeniv osaühing.

Selle analüüsi tulemus on esitatud tabelina, mis toob välja veebilehed, millele erand ei rakendu ja veebilehed, millele erand rakendub.

Erand ei rakendu	Erand rakendub
http://www.annaabi.ee	http://okidoki.ee

http://www.upload.ee	http://city24.postimees.ee
http://www.iha.ee	http://www.hinnavaatlus.ee
http://buduaar.ee	http://www.perekool.ee
https://trip.ee	http://www.hooandja.ee
http://www.sportfoto.com	http://vanaraamat.ee
http://www.rmp.ee	https://kinnisvara24.delfi.ee/
http://www.ehitusfoorum.com	auto24.ee
http://www.keskus.ee	kuldnebors.ee
http://www.score.ee	mototehnika.ee
http://www.forum.ee	veetehnika.ee
http://www.fitness.ee	rasketehnika.ee
https://forum.automoto.ee/	osta.ee
http://www.biker.ee	kv.ee
http://armastusesaal.org/	

2.1.3.5. Analüüsitavad veebilehed, kus korrastatakse ning reklaamitakse kasutajate poolt üles laetud autoriõigustega kaitstud teoseid või muude õigustega kaitstud materjale kasumi teenimise eesmärgil

Käesolevas punktis peab ettevõtja kriteeriumile vastamiseks täitma kolm tingimust:

- 1) Ettevõtja peab korrastama kasutajate poolt üles laetud autoriõigustega kaitstud teoseid.

Meie hinnangul on see kriteerium täidetud, kui on tehtud aktiivne organiseerimistegevus kasutaja poolt üles laetud autoriõigusega kaitstud teose suhtes pärast selle üles laadimist. Seda kriteeriumit ei täida näiteks enne materjali üles laadimist ettevõtja poolt lahtrite loomine, mille puhul teose üles laadija saab valida, millist lahtrit ta kasutada soovib. Tingimuse täidaks tegevus, mis organiseerib veebilehele üles

laetud materjale sellisel moel, et sisu kutsuks külastama uusi külastajaid täiendava reklaamitulu teenimiseks.

2) Ettevõtja peab reklaamima kasutajate poolt üles laetud autoriõigustega kaitstud teoseid.

Meie hinnangul piisab selle tingimuse täitmiseks autoriõigustega kaitstud teoste tarbimise selge suunamine veebilehe külastajale.

3) Eelnevad tingimused tuleb täita kasumi teenimise eesmärgil.

Meie hinnangul on sellise kriteeriumi täitmine välistatud kui ettevõtja peamine eesmärk tema õiguslikust vormist tulenevalt ei ole kasumi teenimine või materjale on organiseeritud ning reklaamitud muul eesmärgil kui kasumi teenimine.

Oleme seisukohal, et veebilehtedel baseeruvad suhtlusfoorumid ei täida seda kriteeriumi, kuigi suhtlusfoorumites võivad veebiteenuse kasutajad üles laadida autoriõigustega kaitstud teoseid ning foorumi peamine eesmärk on sellise tegevuse võimaldamine.

Esiteks ei toimu reeglina foorumites sinna üles laetud teoste korrastamist. Seda võidakse teha erandkorras, kui kasutaja on sisu laadinud üles selleks mitte ette nähtud lahtrisse. Teiseks, isegi kui saab jaatada nii sisu korrastamist kui reklaamimist, tuleb eitada selle tegemist kasumi teenimise eesmärgil. Foorumite peaeesmärk on suhtluse käigus informatsiooni ja arvamuste vahetamine. Kuigi foorumid võivad saada tulu reklaami suunamisest veebilehe kasutajale, piirdub nende ettevõtjate aktiivne tegevus olemasolevate diskussioonide võimaldamise ja modereerimisega, sest kui ettevõtja peaks hakkama aktiivsemalt vana sisu organiseerima ning reklaamima, kaotaks foorum kasutajate jaoks oma sihtotstarbe suhtluskanalina.

Samuti ei ilmne, et <http://www.keskus.ee> kuidagi kasutajate poolt üles laetud materjali korrastaks või reklaamiks.

Nendel põhjusel täidavad meie hinnangul analüüsi tulemusena veebisisu jagamise teenuse osutajate kriteeriume järgnevad analüüsitavad veebilehed:

Täidavad kriteeriumid	Ei täida kriteeriumid
http://www.annaabi.ee	http://buduaar.ee
http://www.upload.ee	https://trip.ee
http://www.iha.ee	http://www.rmp.ee
http://www.sportfoto.com	http://www.ehitusfoorum.com
	http://www.keskus.ee
	http://www.score.ee
	http://www.forum.ee

	http://www.fitness.ee
	https://forum.automoto.ee/
	http://www.biker.ee
	http://armastusesaal.org/

2.1.3.6. Analüüsitavate veebilehtede omanikud

Käesolevas peatükis tuvastame võimalikkuse piires veebilehtede omanikud, et tuvastada isik, kellele DSM direktiivi art-st 17 tulenevad kohustused laieneda võivad. Veebilehe www.upload.ee omaniku tuvastasime kaudselt, kuivõrd veebilehel üheleegi juriidilisele ega füüsilisele kehale viidatud ei ole, kuid Upload OÜ äriregistri ametlik e-post (info@upload.ee) lõppeb sama domeeninimega, mis on uuritava veebilehe domeeniks.

Tuvastatud tulemused on esitatud tabelina, mis toob välja veebilehtede nimetused ja sellele vastava tuvastatud omaniku.

Veebileht	Omanik
http://www.annaabi.ee	Lolsol OÜ
http://www.upload.ee	(Upload OÜ)
http://www.iha.ee	Abi24 OÜ
http://www.sportfoto.com	Sportfoto OÜ

Lolsol OÜ (www.annaabi.ee) – tegemist on isikuga, kes osutab veebilehe kaudu teenust, mis võimaldab kasutajatel üles laadida erinevaid õppematerjale ja konspekte. Veebilehel on üles laetud materjalid organiseeritud ja reklaamitud erinevate liigituste all. Õppematerjalide või konspektide kasutamiseks peab kasutaja kas õppematerjale ise üles laadima või teenuse eest maksma.

Upload OÜ (www.upload.ee) – tegemist on isikuga, kes osutab veebilehe kaudu teenust, mis võimaldab kasutajatel üles laadida erinevaid arvutifaile. Arvutifailide üles laadimine ning alla laadimine on tasuta, kuid veebileht edastab veebilehe külastajatele reklaami. Veebilehel on samuti organiseeritud ja esile toodud erinevad arvutifailid, mida on mh kas enim vaadatud, alla laetud, hinnatud või kommenteeritud.

Abi24 OÜ (www.iha.ee) – tegemist on isikuga, kes osutab veebilehe kaudu erinevaid erootika valdkonda kuuluvaid teenuseid. Üks põhilistest teenustest on erootilise sisuga videofailide ning pildifailide vaatamise võimaldamine. Samuti on kasutajatel võimalik laadida üles oma videofaile või pildifaile. Videofaile ning pildifaile saab sõltuvalt failist vaadata kas tasu eest või tasuta, samuti edastatakse veebilehe kaudu külastajatele reklaami. Üles laetud failid on organiseeritud erinevate liigituste all.

Sportfoto OÜ (www.sportfoto.com) – tegemist on isikuga, kes osutab veebilehe kaudu teenust, mis võimaldab kasutajatel üles laadida erinevaid pilte sportvõistlustest. Veebilehel on pildid organiseeritud ürituste või võistlejate alusel. Piltide kasutamiseks peab kasutaja maksma tasu.

2.1.4. Tuvastatud veebisisu jagamise teenuse osutaja kriteeriumitele vastavate ettevõtjate tegevusvaldkondade relevantsete ettevõtjate vastavus eelmainitud õiguslikele kriteeriumitele

Tuvastatud veebisisu jagamise teenuse osutajate põhitegevusalad on märgitud äriregistris järgnevalt:

OÜ Lolsol – Veebiportaalide tegevus (63121);

Upload OÜ - Programmeerimine (62011);

Abi24 OÜ - Veebiportaalide tegevus (63121);

Sportfoto OÜ - Jaemüük posti või Interneti teel (47911).

Järgnevalt analüüsime nendes tegevusvaldkondades tegutsevaid Eesti 20 suurima maksustatava käibega ettevõtteid. Vastavad andmed on avalikkusele kättesaadavaks teinud Creditinfo Eesti AS andmebaasid.

Me ei tuvastanud analüüsi tulemusena täiendavaid Eesti ettevõtjaid, kes võiksid veebisisu jagamise teenuse osutajate kriteeriumitele vastata.

2.1.5. Lühikokkuvõte

Lähtuvalt asjaolust, et üks veebisisu jagamise teenuse osutaja definitsiooni kriteeriume (ehk mis tingimustel on täidetud suures hulgas üles laetavate teoste ning materjalide kriteerium) on kehtivas õiguses piiritlemata, ei ole meil võimalik täie kindlusega tuvastada veebisisu jagamise teenuse osutajaid Eestis.

Kui seda kriteeriumi mitte arvestada, siis võiksid meie hinnangul eelnimetatud definitsioonile vastata ettevõtjad Lolsol OÜ (www.annaabi.ee), Upload OÜ (www.upload.ee), Abi24 OÜ (www.iha.ee) ja Sportfoto OÜ (www.sportfoto.com).

Kuivõrd meie meetodika lähtus meie enda turuteadmistest, statistiliselt populaarsemate veebilehtede analüüsist ning tuvastatud kriteeriumite vastavate ettevõtete tegevusvaldkondade relevantsemate ettevõtjate analüüsist, siis ei saa me tagada, et oleme tuvastanud kõik võimalikud veebisisu jagamise teenuse osutajad Eestis.

2.2. Kas Eestis on asutatud selliseid ettevõtjaid, kes langevad küll art-s 2(6) toodud definitsiooni alla, kuid kes saaksid kasu art 17 lg-s 6 nimetatud start-up'idele kohaldatavast regulatsioonist?

DSM direktiivi art-s 17(6) on nimetatud kaks kumulatiivset tingimust, mille täitmisel kohaldataks ettevõtjatele artikli lõikes sätestatud erand:

- 1) ettevõtte aastakäive peab olema alla 10 miljoni euro; ja
- 2) ettevõtte teenused peavad olema olnud üldsusele kättesaadavad vähem kui kolm aastat.

Eelnevas punktis tuvastatud ettevõtjate maksustatav käive oli eelmisel aastal kõigil alla 100 tuhande euro, seega on täidetud esimene tingimus. Küll aga on kõik ettevõtted vanemad kui kolm aastat ning kuivõrd nende ettevõtete põhitegevus on seotud vastavate veebilehtedega, saame väita, et ka nende teenused on olnud üldsusele kättesaadavad rohkem kui kolm aastat.

Seega ei saa meie tuvastatud Eestis asutatud ettevõtted, kes langevad küll art-s 2(6) toodud definitsiooni alla, kasu art-s 17(6) nimetatud start-up'idele kohaldatavast regulatsioonist.

Samuti puudub vajadus analüüsida selles lõikes sätestatud kolmandat tingimust erandi kehtimisel täiendava erandi analüüsimiseks.

2.3. Kui tõenäoline on analüüsi koostaja(te) hinnangul DSM direktiivi art-s 2(6) sätestatud definitsioonile vastavate, sh art 17 lg-s 6 sätestatud erandi alla langevate Eestis asutatud veebisisu jagamise teenuse osutajate tekkimine või lisandumine ettenähtavas tulevikus? Millist tüüpi veebisisu jagamise teenustega võib olla tegemist?

Analüüsi koostajate hinnangul ei ole tõenäoline, et ettenähtavas tulevikus tekib Eestis asutatud veebisisu jagamise teenuse osutajaid, kes vastavad DSM direktiivi art-s 2(6) sätestatud definitsioonile. See hinnang põhineb kolmel argumendil – veebisisu jagamise turu küllastatus, kohaliku turu madal kasumipotentsiaal ning kõrge regulatoorne risk.

Sõltumata sellest, kuidas sätestatakse kriteerium „suures hulgas“ on meie hinnangul nii Eesti kui ka välismaised veebisisu jagamise turud domineeritud ülemaailmsete suurettevõtete poolt. Sisuliselt, kui teenus on kasutaja jaoks tarbitav (nt esitatud kasutajale arusaadavas keeles), sõltub kasutaja eelistus kahest tegurist: kasutusmugavus ja huvidele vastava tarbitava materjali hulk. See tähendab, et eelduse kehtimisel võivad kõik maailma turud koonduda väga väikesele hulgale jagamisplatvormidele. Mida rohkem materjali kasutajatele kättesaadavaks muutub, seda rohkem koondub sinna kasutajaid ja omakorda laetakse üles rohkem materjali. Mida rohkem on veebilehel kasutajaid, seda suurem on ettevõtja võimekus kasutusmugavust arendada, meelitades seekaudu veel rohkem kasutajaid. Puudub konkreetne põhjus, miks peaks kasutaja eelistama just oma jurisdiktsiooni veebisisu jagamise teenust. Nendel põhjustel on käesoleval hetkel ka reaalsuses näha, et kasutajad üle maailma on kontsentreerunud vähestele veebisisu jagamisplatvormidele ning kusjuures domineerivad veebisisu jagamisplatvormid ei ole teineteisega täielikus konkurents, vaid katavad pigem kergelt erinevaid teenuseid.

See tähendab, et käesoleval hetkel on veebisisu jagamise turg küllastunud ning kui turg just ei otsi uut veebisisu jagamise platvormi, on lävend kasutaja kasutuseelise muutmiseks ning seetõttu turule tulemiseks väga kõrge.

Teiseks, kui kriteerium „suures hulgas“ võib täituda ka Eesti turule suunatud teenusepakkujate poolt, siis sellest sõltumata on Eesti turul põhinev veebisisu jagamise teenus madala kasumipotentsiaaliga, mis omakorda vähendab uute ettevõtjate turule tuleku tõenäosust. Veebisisu jagamise platvormid, eriti reklaamitulul põhinevad platvormid, tuginevad oma ärimudelil väga suurele kasutajate hulgale. Nagu on näha tuvastatud ettevõtjate maksustatavast käibest, siis Eesti turu kasutajaskond ei suuda tekitada veebilehel liiklust, mis toodaks ettevõtjale olulisel määral sissetulekut. Isegi siis, kui osutada teenust tasu eest, võib jääda kasutaja poolt üles laetud ja tarbitava materjali hulk ning ka sellest tulenev käive väikseks, nagu on olukord OÜ Lolsol-i ja Sportfoto OÜ-ga.

Kolmandaks tekib analüüsitava direktiiviga veebisisu jagamise platvormile täiendav risk autoriõiguste rikkumise eest vastutamisega. Käesoleval kujul pakub DSM direktiiv erandi kujul kaitset vaid kõige uuematele ettevõtjatele. Erandi tingimuste kumulatiivsuse tõttu ei päästa ettevõtjat madal käive. See risk mõjub täiendava negatiivse tegurina ettevõtjatele, kes kaaluksid veebisisu jagamise teenuse osutamist.

Nendest põhjustest tulenevalt arvame, et Eestis asutatud veebisisu jagamise teenuste osutajate tekkimine ei ole tõenäoline. On kaks teoreetilist juhtumit, mis võivad tuua Eestisse veebisisu jagamise teenuse osutajaid – Eesti ettevõtja tehnoloogiline innovatsioon veebisisu jagamises või turuliidrite ümberasumine Eesti jurisdiktsiooni. Tegemist on aga juhtumitega, mille tõenäosust ei ole meil võimalik hinnata.

3. OLULINE TEAVE

Käesolev analüüs põhineb üksnes Teie poolt meile antud infol ja Euroopa õigusel ning meie hinnangutel käesoleva raporti väljastamise seisuga. Käesoleva analüüsi autorid on teinud läbivalt järeldusi ning esitanud arvamusi vastavalt hinnangulistele asjaoludele ning iseseisvatele tõlgendustele. Meil ei ole kohustust käesoleva analüüsi aluseks olevate asjaolude, kohalduva õiguse, selle tõlgendamise või kohtupraktika muutumisel käesolevat analüüsi muuta või täiendada. Meie õiguslik analüüs põhineb meie tänasel parimal arusaamisel konkreetsest faktilisest olukorrast, neile kohalduvatest õigusaktidest,

kohtupraktikast ja nende tõlgendusest, ning see ei pruugi ühtida ei riikliku või kohaliku järelevalveasutuse, kohtu ega kolmanda isiku arvamusega. Palun andke teada kui teil tekib ülaltooduga seoses küsimusi või kommentaare.